

**JAVNA AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO KONKURENCE**

Dunajska 58, 1000 Ljubljana

T: 01 478 35 97

F: 01 478 36 08

E: gp.avk@gov.si

www.varstvo-konkurence.si

Številka: 306-35/2009-178

Datum: 5. 9. 2017

Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence, Dunajska 58, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: Agencija), izdaja v senatu, ki ga sestavljajo Andrej Matvoz kot predsednik senata ter dr. Aleš Kuhar, Franci Pušenjak, in Andrej Prah kot člani senata, na podlagi 12., 12.o člena ter prvega odstavka 40. člena Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence¹ (v nadaljevanju: ZPOMK-1) v postopku ugotavljanja kršitve 9. člena ZPOMK-1 in 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske Unije² (v nadaljevanju: PDEU), ki ga Agencija vodi zoper podjetje Združenje SAZAS, Špruha 19, 1236 Trzin, matična številka 5751926000 (v nadaljevanju: SAZAS), ki ga zastopa [redacted] po uradni dolžnosti, na nejavni seji dne 5. 9. 2017, naslednji

SKLEP

1. Postopek opr. št. 306-35/2009, ki ga Agencija vodi zoper podjetje SAZAS zaradi ugotavljanja kršitve 9. člena ZPOMK-1 in 102. člena PDEU, se v delu iz 1. alineje 2. točke sklepa o uvedbi postopka 306-35/2009-1 z dne 8. 4. 2009, ustavi.
2. Izrek sklepa se objavi na spletni strani Agencije.
3. V postopku niso nastali posebni stroški.

Obrazložitev:

I. OPIS POSTOPKA

1. Agencija³ je dne 8. 4. 2009 izdala sklep o uvedbi postopka opr. št. 306-35/2009-1 (v nadaljevanju: sklep o uvedbi postopka), s katerim je zoper podjetje SAZAS uvedla postopek ugotavljanja kršitve 9. člena ZPOMK-1 in 102. člena PDEU⁴ (1. točka izreka sklepa). Sklep o uvedbi postopka je v 2. točki izreka podjetju SAZAS očital zlorabo prevladujočega položaja na trgu kolektivnega upravljanja in uveljavljanja glasbenih avtorskih pravic s tem, ko naj bi:
 - uporabnikom, ki priobčujejo javnosti avtorska dela iz repertoarja podjetja SAZAS, na netransparenten način določalo in obračunavalo višino avtorskega honorarja za uporabo avtorskih glasbenih del znotraj posamezne tarife za javno priobčitev glasbenih del;
 - določalo delitev avtorskih honorarjev iz naslova priobčitve avtorskih del javnosti za avtorska glasbena dela na netransparenten in posledično diskriminatoren način.

¹ Uradni list RS, št. 36/08, 40/09, 26/11, 87/11, 57/12, 39/13 – odl. US, 63/13 – ZS-K, 33/14, 76/15 in 23/17.

² UL C št. 326 z dne 26. 10. 2012, str. 47.

³ Agencija je z vpisom v sodni register dne 31. 1. 2012 z dnem 1. 1. 2013 prevzela vse nedokončane zadeve Urada Republike Slovenije za varstvo konkurence (2. člen Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (Uradni list RS, št. 87/11) v zvezi s prvim odstavkom 15. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (Uradni list RS, št. 26/11). V nadaljevanju besedila je uporabljen naziv Agencija ne glede na to ali je akt ali dejanje opravil Urad Republike Slovenije za varstvo konkurence.

⁴ V času izdaje sklepa je področje urejal 82. člen Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (UL C 325 z dne 21. 12. 2002), katerega je nadomestil 102. člen PDEU.

2. Agencija je o kršitvi iz 2. alineje 2. točke sklepa o uvedbi postopka že odločila z delno odločbo 306-35/2009-108 z dne 8. 4. 2011 (v nadaljevanju: delna odločba), ki je postala pravnomočna s sodbo Vrhovnega sodišča Republike Slovenije (v nadaljevanju: VSRS) G 24/2011-14 z dne 27. 1. 2014. Predmetni sklep o ustavitvi postopka se tako nanaša na preostali del postopka, ki je bil uveden s sklepom o uvedbi postopka in o katerem ni bilo odločeno z delno odločbo, torej na očitano kršitev iz 1. alineje 2. točke sklepa o uvedbi postopka.
3. Agencija je v postopku od podjetja SAZAS⁵, drugih fizičnih in pravnih oseb, tudi anonimno⁶, pridobila večje število dokumentov, opravila preiskavo⁷, izdala povzetek relevantnih dejstev (v nadaljevanju: PRD) številka 306-35/2009-75 z dne 21. 7. 2010 in dopolnitev povzetka relevantnih dejstev (v nadaljevanju: dopolnitev PRD) številka 306-35/2009-91 z dne 10. 12. 2010, pri čemer se je že dopolnitev PRD nanašala samo na kršitev iz 2. alineje 2. točke sklepa o uvedbi postopka, o kateri je bilo odločeno z delno odločbo.
4. Podjetje SAZAS je na očitke Agencije iz PRD in dopolnitve PRD podalo odgovor na PRD z dne 9. 9. 2010⁸, dopolnilo zaveze dne 14. 10. 2010⁹ in odgovor na dopolnitev PRD z dne 20. 1. 2011¹⁰. Dopolnitev zavez in odgovor na dopolnitev PRD se nanašata na kršitev, očitano v 2. alineji 2. točke izreka sklepa o uvedbi postopka, a vsebujeta tudi zaveze, ki se nanašajo na 1. alinejo 2. točke izreka sklepa o uvedbi postopka.

II. PRAVNA UREDITEV

A. Upravljanje avtorskih pravic

Splošno

5. Za pravni okvir upravljanja avtorskih pravic so relevantne (nekaterne ne več veljavne) določbe Zakona o avtorski in sorodnih pravicah¹¹ (v nadaljevanju: ZASP). ZASP je bil večkrat noveliran in spremenjen, pri čemer so bile določbe šestega poglavja ZASP, z naslovom Upravljanje in uveljavljanje pravic, ki so urejale tudi kolektivno upravljanje pravic, razveljavljene z Zakonom o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic¹² (v nadaljevanju: ZKUASP) dne 22. 10. 2016. ZKUASP je razveljavil tudi določbe ZASP, ki so relevantne za predmetni sklep, in jih sedaj vsebuje sam ZKUASP, vendar se ureditev ni bistveno spremenila. Očitane kršitve iz predmetnega postopka se nanašajo na kršitve, ki naj bi se zgodile (več let) pred veljavnostjo ZKUASP. Agencija v tem sklepu za preglednost in doslednost navaja tudi člene ZKUASP, ki urejajo materijo, ki so jo prej urejali določeni členi ZASP, kar pa ne pomeni, da je materija v ZKUASP nujno urejena enako kot v ZASP.
6. ZASP je v 143. členu določal, da se avtorske pravice upravljajo posamično (individualno) ali skupinsko (kolektivno), če zakon tako določa (glej 7. člen ZKUASP). ZASP je v 147. členu določal, da je kolektivno upravljanje avtorskih pravic dopustno samo glede že objavljenih

⁵ Dokumenti št. 306-35/2009-18, 306-35/2009-20, 306-35/2009-27, 306-35/2009-37, 306-35/2009-38, 306-35/2009-42, 306-35/2009-45, 306-35/2009-47, 306-35/2009-49, 306-35/2009-57, 306-35/2009-64, 306-35/2009-67 in 306-35/2009-72.

⁶ Dokumenti št. 306-35/2009-3 do 306-35/2009-11, 306-35/2009-14 do 306-35/2009-17, 306-35/2009-19, 306-35/2009-21, 306-35/2009-22, 306-35/2009-24 do 306-35/2009-26, 306-35/2009-28, 306-35/2009-30 do 306-35/2009-33, 306-35/2009-52 do 306-35/2009-55, 306-35/2009-59 do 306-35/2009-63 in 306-35/2009-69.

⁷ Dokument št. 306-35/2009-36.

⁸ Dokument št. 306-35/2009-88.

⁹ Dokument št. 306-35/2009-90.

¹⁰ Dokument št. 306-35/2009-99.

¹¹ Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 68/08, 110/13, 56/15 in 63/16 – ZKUASP.

¹² Uradni list RS, št. 63/16.

avtorskih del in je v nekaterih primerih obvezno. ZASP je v 151. členu (glej 7. člen ZKUASP) določal, da kolektivna organizacija upravlja avtorske pravice na podlagi pogodbe z avtorjem oziroma v primerih obveznega kolektivnega upravljanja avtorskih pravic že na podlagi samega zakona. Nadalje je 149. člen ZASP (glej 14. člen ZKUASP) določal, da Urad Republike Slovenije za intelektualno lastnino (v nadaljevanju: URSIL) ne izda dovoljenja za kolektivno upravljanje avtorskih pravic drugi kolektivni organizaciji, v kolikor je za isto vrsto avtorskih del in za iste pravice že izdano dovoljenje za kolektivno upravljanje avtorskih pravic določeni kolektivni organizaciji, razen če pravna oseba izkaže, da bi lahko zagotovila učinkovitejše in gospodarnejše upravljanje avtorskih pravic in da bi na podlagi pogodb z avtorji upravljala obsežnejši repertoar varovanih del kakor obstoječa kolektivna organizacija; z izdajo dovoljenja novi kolektivni organizaciji dotedanji dovoljenje preneha veljati. V tem delu je torej uzakonjen monopol kolektivne organizacije, ki ima dovoljenje URSIL.

7. Nekateri uporabniki morajo za izvajanje svojih dejavnosti s kolektivno organizacijo obvezno skleniti pogodbo o uporabi repertoarja varovanih del. Tako je ZASP v 159. členu (glej 48. člen ZKUASP) določal, da so prireditelji kulturnometriških in zabavnih prireditev ter drugi uporabniki varovanih del v primerih, ko je to potrebno po ZASP, dolžni predhodno pridobiti pravice za javno priobčitev varovanih del.

Avtorski honorar

8. ZASP v 84. členu (še vedno) določa, da lahko organizacije avtorjev in uporabniki ali združenja uporabnikov teh del določijo splošne pogoje za uporabo avtorskih del in sklenejo tarifatne sporazume. ZASP je tako v 156. členu (glej 45. člen ZKUASP) določal, da se s tarifo za uporabo avtorskih del določita višina in način izračunavanja avtorskega honorarja ali nadomestila, ki ga mora posamezni uporabnik plačati kolektivni organizaciji za uporabo avtorskega dela iz repertoarja kolektivne organizacije. Tarifa se določa s skupnim sporazumom med kolektivno organizacijo in reprezentativnim združenjem uporabnikov ali, če to ni mogoče, z odločbo Sveta za avtorsko pravo (v nadaljevanju: Svet); do drugačne pravnomočne odločbe Sveta se šteje, da so tarife, določene z veljavnim skupnim sporazumom, primerne. ZASP je v 157. členu (glej 44. člen ZKUASP), za uporabnike avtorskih del iz repertoarja kolektivne organizacije določal, da so dolžni s kolektivno organizacijo skleniti pogodbo v skladu z veljavnim skupnim sporazumom, sodišča pa so vezana na veljavni skupni sporazum.
9. Relevantna tarifa je določena v splošnem aktu za izvrševanje javnih pooblastil¹³, ki se imenuje Pravilnik o javni priobčitvi glasbenih del¹⁴ (v nadaljevanju: Pravilnik-98). Pravilnik-98 vsebuje normativni del (členi 1. do 20.) in tarifo (del pravilnika, ki se imenuje »Tarifa za javno priobčitev glasbenih del«). Tarifa je bila sprejeta na podlagi 84. člena ZASP in tedaj veljavnega 153. člena ZASP¹⁵ (v nadaljevanju: ZASP-95) in odobrena s strani URSIL¹⁶. ZKUASP v osmem odstavku 81. člena določa, da se tarife in sporazumi, ki so veljavni na dan uveljavitve ZKUASP, štejejo kot veljavni skupni sporazumi po določbah ZKUASP.
10. Pravilnik-98 je bil spremenjen in dopolnjen s splošnim aktom podjetja SAZAS Spremembe in dopolnitve Pravilnika o javni priobčitvi glasbenih del¹⁷ leta 2005. Pravilnik-98 naj bi prenehal veljati z novim Pravilnikom o javni priobčitvi glasbenih del¹⁸ (v nadaljevanju: Pravilnik-06).

¹³ Odločba US z dne 15. 12. 2005 št. U-I-165/03, 8. točka.

¹⁴ Uradni list RS, št. 29/98, 25/05 in 120/05 – odl. US.

¹⁵ Uradni list RS, št. 21/1995.

¹⁶ URSIL je dne 20. 3. 1998 izrekel soglasje "s tarifo Pravilnika o javni priobčitvi glasbenih del SAZAS, sprejetó 19. marca 1998 – glej Sodbo VSRS št. II Ips 160/2011 z dne 15. 9. 2011, 12. točka.

¹⁷ Uradni list RS, št. 25/05.

¹⁸ Uradni list RS, št. 138/06.

11. URSIL je v zvezi s Pravilnikom-06 dne 16. 2. 2007 izdal mnenje¹⁹, iz katerega izhaja, da razlog za nov Pravilnik-06, ki je začel veljati 1. 1. 2007, ni pretvorba tolarskih vrednosti v evrske (kot je to trdilo podjetje SAZAS), temveč gre hkrati za občutno povišanje avtorskih honorarjev (1. točka mnenja) in da te tarife niso veljavne (2. točka mnenja). URSIL je uporabnike pozval, da lahko v skladu z zakonom kadarkoli zahtevajo sklenitev pogodbe o neizključnem prenosu pravic za uporabo teh del v skladu s Pravilnikom-98, oziroma če pogodba o neizključnem prenosu pravic za uporabo varovanih del ni sklenjena, lahko uporabnik položi pri pristojni organizaciji znesek v skladu s Pravilnikom-98 (3. točka mnenja). URSIL je nadalje navedel, da je treba spremembe tarife sprejeti po postopku, ki ga določa zakon, to je s skupnim sporazumom oziroma odločbo sveta (4. in 5. točka mnenja).
12. O navedenih pravilnikih in tarifah so odločala tudi sodišča, sodna praksa pa se je ustalila s sodbo VSRS opr. št. II Ips 160/2011 z dne 15. 9. 2011, iz katere izhaja, da je veljavna zgolj tarifa iz Pravilnika-98, ne pa tudi njen normativni del, in da tarifa iz Pravilnika-06, ker ni bila sprejeta po veljavnem postopku, ne predstavlja veljavne tarife. Derogacija Pravilnika-98 s Pravilnikom-06 je bila torej neveljavna, saj ni bila sprejeta v skladu z veljavno zakonodajo. Ustavno sodišče pa je že z odločbo št. U-I-165/03-18 z dne 15. 12. 2005 razveljavilo prvi odstavek poglavja II - Javno oddajanje - Tarife za javno priobčitev glasbenih del Pravilnika-98. Glede na navedeno ni gotova tudi usoda drugih tarif, ki jih je podjetje SAZAS enostransko sprejelo in spreminjalo tarifo iz Pravilnika-98.

B. Zloraba prevladujočega položaja in ustavitve postopka

Zloraba prevladujočega položaja

13. ZPOMK-1 v 9. členu določa, da je prepovedana zloraba prevladujočega položaja enega ali več podjetij na ozemlju Republike Slovenije ali njegovem znatnem delu. Podjetje ali več podjetij ima prevladujoč položaj, kadar lahko v znatni meri ravna neodvisno od konkurentov, strank ali potrošnikov. Domneva se, da ima podjetje prevladujoč položaj, če je njegov tržni delež na trgu Republike Slovenije višji od 40 odstotkov. Nadalje ZPOMK-1 primeroma našteva tipične primere zlorab, in sicer:
- posredno ali neposredno določanje nepoštenih prodajnih ali nakupnih cen ali drugih nepoštenih poslovnih pogojev;
 - omejevanje proizvodnje, trgov ali tehničnega napredka v škodo potrošnikov;
 - uporaba neenakih pogojev za primerljive posle z drugimi sopogodbeniki, če je s tem sopogodbenik postavljen v konkurenčno slabši položaj;
 - zahteva, da se za sklepanje pogodb sprejmejo dodatne obveznosti, ki po svoji naravi ali glede na trgovinske običaje niso povezane s predmetom teh pogodb.
14. Člen 102 PDEU določa, da je nezdržljiva s skupnim trgovom vsaka zloraba prevladujočega položaja enega ali več podjetij na skupnem trgu ali njegovem znatnem delu, kolikor bi lahko prizadela trgovanje med državami članicami. Vsebinsko sta 9. člen ZPOMK-1 in 102. člen PDEU enaka, razlikujeta se le v delu, kjer se za uporabo 102. člena PDEU zahteva, da gre za ravnanje podjetja na skupnem trgu ali njegovem znatnem delu, ki lahko prizadene trgovanje med državami članicami. Na podlagi Uredbe Sveta ES št. 1/2003 o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 in 82 Pogodbe²⁰ (v nadaljevanju: Uredba 1/2003) in 12. člena ZPOMK-1 mora Agencija pri oceni kršitev upoštevati tudi določbe PDEU.
15. Za ugotovitev zlorabe prevladujočega položaja se zahteva (i) ugotovitev prevladujočega položaja in (ii) ugotovitev zlorabe prevladujočega položaja. Po 9. členu ZPOMK-1 in 102. členu PDEU je ena od oblik zlorabe prevladujočega položaja tudi uporaba neenakih

¹⁹ Glej: <http://www.uil-sipo.si/uil/urad/o-uradu/novice/elektronske-novice/clanki/mnenje-ursil-v-zvezi-s-spremembami-tarif-sazas/>.

²⁰ UL L št. 1 z dne 4. 1. 2003.

pogojev za primerljive posle z drugimi sopogodbeniki, če je s tem sopogodbenik postavljen v konkurenčno slabši položaj (diskriminacija).

16. ZPOmK-1 v 6. točki prvega odstavka 3. člena upoštevni trg določa kot trg, ki ga določata upoštevni proizvodni/storitveni trg in upoštevni geografski trg. Nadalje je v 7. točki prvega odstavka 3. člena določen upoštevni proizvodni/storitveni trg kot trg, ki praviloma vključuje vse tiste proizvode ali storitve, ki jih potrošnik ali uporabnik šteje za zamenljive ali nadomestljive glede na njihove lastnosti, ceno ali namen uporabe. Upoštevni geografski trg je definiran v 8. točki prvega odstavka 3. člena, kot trg, ki praviloma vključuje območje, na katerem si konkurenti na upoštevnem proizvodnem/storitvenem trgu medsebojno konkurirajo pri prodaji ali nakupu proizvodov ali storitev, na katerem so pogoji konkurence dovolj homogeni in ki ga je mogoče razlikovati od sosednjih območij, ker so pogoji konkurence na njih občutno drugačni.

Ustavitev postopka

17. Prvi odstavek 40. člena ZPOmK-1 določa, da če Agencija v postopku ne ugotovi kršitve ali če posebne okoliščine kažejo, da postopek ne bi bil smotrni, lahko postopek s sklepom ustavi.
18. ZPOmK-1 ne določa kriterijev, po katerih se presoja smotrnost postopka. VSRS je v sklepu G 2/2011-11 z dne 11. 6. 2013 (točka 11) smiselno navedlo, da uređitev iz ZPOmK-1 varuje javni interes, ki presega zgolj individualne interese posameznih udeležencev. Zasebnim interesom je namreč namenjeno sodno varstvo pred rednimi sodišči (62. člen ZPOmK-1). Nadalje iz omenjene sodbe izhaja tudi, da je pri presoji javnega interesa treba upoštevati tudi zahtevnost morebitnega (še ne izvedenega) ugotovitvenega postopka.
19. Teorija²¹ nadalje glede kriterijev za presojo smotrnosti postopka navaja, da se lahko smiselno uporabijo enaka pravila, kot jih uporablja Evropska komisija. V praksi so se razvili naslednji kriteriji:
- resnost kršitve in trajanje njenih posledic, pri čemer se upošteva predvsem trajanje in obseg kršitve ter njen vpliv na konkurenco;
 - obseg škode, ki jo lahko povzroči domnevna kršitev na delovanje trga, možnost, da se obstoj kršitve sploh ugotovi in obseg potrebnih preiskovalnih ukrepov za to;
 - obstoj oziroma prenehanje domnevne kršitve, pri čemer se v primeru njenega prenehanja upošteva resnost kršitve oziroma se prepiča, ali še vedno trajajo protikonkurenčni učinki;
 - kako daleč je preiskovalni postopek;
 - interes zadevnih podjetij, da spremenijo ravnanje, ki je predmet postopka.
- Seveda so ti kriteriji našteti le primeroma, odločitev pa je odvisna od dejanskih in pravnih okoliščin konkretnega primera.

III. UGOTOVITVE IN OČITKI AGENCIJE V KONKRETNEM PRIMERU

A. Uvodno

20. URSIL je podjetju SAZAS dne 12. 3. 1998 izdal dovoljenje št. 800-3/96 za kolektivno upravljanje avtorskih pravic na avtorskih delih s področja glasbe²² in s tem tudi zakoniti monopol. Navedeno dovoljenje še vedno velja.
21. Agencija je v PRD kot upoštevni proizvodni/storitveni trg določila trg izdajanja dovoljenj uporabnikom za javno priobčitev glasbenih del. Za ta trg so na strani ponudbe značilne kolektivne organizacije, ki uporabnikom na strani povpraševanja dovoljujejo uporabo

²¹ Komentar ZPOmK-1, GV Založba, Ljubljana 2009, str. 408-409.

²² Uradni list RS, št. 33/98.

varovanih del za javno priobčitev glasbenih del, ki so zaščitena z ZASP. Geografski obseg trga izdajanja dovoljenj uporabnikom za javno priobčitev glasbenih del je nacionalen, saj sedanji sistem kolektivnim organizacijam preprečuje zagotavljanje storitev izdajanja dovoljenj uporabnikom zunaj nacionalnega ozemlja posamezne kolektivne organizacije.

22. Iz pravnih pravil in relevantne sodne prakse izhaja, da ima podjetje SAZAS na relevantnem storitvenem in geografskem trgu zakoniti monopol in zato na njem prevladujoč položaj. Takšna ugotovitev izhaja tudi iz delne odločbe (99. odstavek), ki je že pravnomočna (glej točko 2. tega sklepa).

B. Očitek kršitev podjetja SAZAS

23. Agencija je v PRD podjetju SAZAS očitala zlorabo prevladujočega položaja po 9. členu ZPOMK-1 in 102. členu PDEU. Agencija v PRD podjetju SAZAS očita, da je ravnalo arbitrarno in netransparentno ter posledično diskriminatorno do uporabnikov.
24. Agencija je podjetju SAZAS očitala, da je s Pravilnikom-06 želelo arbitrarno spremeniti tarife in od uporabnikov zahtevalo podpis novega sporazuma (glede veljavnosti Pravilnika-06 glej točko 12. tega sklepa). Številni uporabniki so nasprotovali enostranskim spremembam tarif in posledično podpisu novih pogodb s podjetjem SAZAS. V postopek presoje tarif so se preko sodnih in upravnih postopkov vključili številni uporabniki, združenja uporabnikov in državni organi, podobno tudi Obrtna zbornica Slovenije²³ in nekateri uporabniki, ki so se ravnali po navodilih URSIL oziroma OZS²⁴ ali samostojno²⁵. Nadalje je Agencija v PRD navedla, da je podjetje SAZAS nekaterim uporabnikom odobrilo popuste in odpuste plačila obresti, pri čemer se podjetju SAZAS očita, da je pri tem ravnalo arbitrarno, zato podjetja (uporabniki) niso bila v enakem položaju.
25. Agencija je v PRD podjetju SAZAS očitala, da je bila posledica takšnega poslovanja to, da so uporabniki, ki so sklenili nove pogodbe in skupne sporazume, plačevali cene, ki so bile višje od veljavnih tarif; po drugi strani pa je uporabnikom, ki se s spremembami niso strinjali in jim je podjetje SAZAS odpovedalo pogodbe ter zavračalo sklenitev nove pogodbe, grozila prepoved delovanja, oziroma je podjetje SAZAS zoper njih sprožilo pravne postopke in terjalo plačila po neveljavni tarifi in jim tako povzročalo nepotrebne stroške. Posledica ravnanja podjetja SAZAS je bila tudi, da so nekatera reprezentativna združenja, misleč, da je tarifa iz Pravilnika-06 veljavna, s podjetjem SAZAS sklenila posebne tarifne sporazume, kar ni veljalo za vse uporabnike. Glede odobrenih popustov in odpustov plačila obresti je Agencija v PRD prav tako očitala, da so bila podjetja zaradi delovanja podjetja SAZAS v neenakem položaju.
26. V odgovoru na PRD je podjetje SAZAS glede svojega poslovanja navedlo, da je želelo doseči ohranjanje vrednosti tarife (revalorizacija), da je odpis obresti in popuste odobraval, da bi uporabniki sploh plačevali svoje obveznosti, da si je s tem zmanjšalo stroške obdelave in izterjave, da so bile pogodbe tipske²⁶, ter da je nekatere prakse glede priznavanja popustov tudi javno objavilo²⁷.

²³ Dokument št. 306-35/2009-28.

²⁴ Dopis [redacted] naslovljenem na [redacted] zaposlene na SAZAS, dokument št. 306-35/2009-73.

²⁵ Dopis Grafičnega studia CUBUS Agenciji, z dne 7. 5. 2009. Dokument št. 306-35/2009-17.

²⁶ Odgovor na PRD, str. 42., 43., 46, 47. in 48.

²⁷ Zapisnik 60. redne seje UO z dne 15. 4. 2010:

<http://www.sazas.org/LinkClick.aspx?fileticket=O2UoW76Azz0%3d&tabId=36>.

IV. USTAVITEV POSTOPKA

27. Iz navedenega izhaja, da je bil predmetni postopek uveden dne 8. 4. 2009, torej pred več kot osmimi leti, PRD pa je bil izdan 21. 7. 2010, torej pred več kot sedmimi leti. Nadalje iz navedenega v tem sklepu izhaja, da se je Agencija po izdaji PRD osredotočila na očitke iz 2. alineje 2. točke, ni pa se ukvarjala z očitanimi kršitvami iz 1. alineje 2. točke, ki so predmet tega sklepa.
28. Z izdajo Sodbe VSRS št. II Ips 160/2011 z dne 15. 9. 2011, iz katere izhaja da Pravilnik-06 ni veljaven ter na podlagi mnenja URSIL z dne 16. 2. 2007 so lahko vsi uporabniki ocenili svoj pravni položaj in s tem ukrepali sami (npr. zahtevali sklenitev pogodb v skladu s Pravilnikom-98, zahtevali vračilo preplačanih sredstev, ničnost pogodb zaradi nasprotovanja prisilnim predpisom).
29. Pri očitku zlorabe prevladujočega položaja mora Agencija dokazati prevladujoč položaj in zlorabo takšnega prevladujočega položaja, pri čemer se v konkretnem primeru podjetju SAZAS očita diskriminacijo. V primeru očitka diskriminacije je treba dokazati tudi, da je domnevni kršitelj konkretna podjetja v enakem položaju obravnaval neenako. V konkretnem primeru že iz pravnih pravil in sodne prakse izhaja, da je podjetje SAZAS podjetje, ki ima prevladujoč položaj. Očitek zlorabe prevladujočega položaja pa bi zahteval analizo, ki bi za konkretna podjetja pokazala, ali je podjetje SAZAS podjetja v enakem položaju obravnavalo neenako, pri čemer bi takšna analiza zahtevala presojo dejanskega stanja tudi v času pred izdajo PRD do izdaje morebitne odločbe. Agencija bi za izvedbo takšne analize morala pridobiti nove dokaze (ki bi se nanašali na obdobje očitanih kršitev), izdati nov PRD in izpeljati celoten ugotovitelni postopek.
30. Pregled in ocena vseh potrebnih parametrov, trditve in dokazov za konkretizacijo očitkov, ki pomenijo zlorabo prevladujočega položaja podjetja SAZAS, bi bila časovno obsežna, izid pridobivanja dejstev in dokazov pa, glede na časovno oddaljenost dejanj, negotov. Ker pa so dokazi za konkretna dejanja glede posameznih uporabnikov ključnega pomena za celoten postopek oziroma ugotavljanje kršitev, je Agencija ocenila, da je ob vseh podanih predpostavkah to nesorazmerno pričakovanemu učinku morebitne odločbe o kršitvi na upoštevem trgu. Agencija poudarja, da ni sorazmernosti med dopolnjevanjem dokaznega postopka, še posebej z ozirom na časovno oddaljenost, težavnost ugotavljanja konkretnih posledic in posledično negotovim izidom ugotovitvenega postopka na eni strani, ter pravnimi posledicami učinka odločbe, ki bi dokazala očitane kršitve na drugi strani. Izvedba postopka bi bila posebej nesmotrna v luči dejstva, da so uporabniki s sodbo VSRS-II Ips 160/2011 že leta 2011, torej pred 6 leti, pridobili podlago za zasebnopravno uveljavljanje svojih zahtevkov iz omenjenega naslova neupravičeno zaračunanih nadomestil. Tako je že od leta 2011 v veljavi razlaga, ki omogoča pravilno obračunavanje avtorskih nadomestil.
31. Na podlagi vsega navedenega Agencija ugotavlja, da nadaljevanje postopka ni smotno. Kot že navedeno, bi Agencija morala dopolniti dokazni postopek kar bi, glede na število uporabnikov²⁸ in glede na oddaljeni čas očitanih kršitev predstavljalo zapleten in kompleksen ugotovitelni postopek, kar bi bilo zahtevno in nesorazmerno učinku, ki bi ga morebitna odločba imela na predmetnem trgu. Uporabniki imajo na voljo pravna sredstva, ki jih lahko uporabijo tudi sami, nekatera dejanja podjetja SAZAS pa (vsaj delno) sodijo tudi v pristojnost drugih državnih organov. Zato Agencija zaključuje, da so podane okoliščine, iz katerih izhaja, da ugotavljanje kršitev prepovedi zlorabe prevladujočega položaja v delu iz 1. alineje 2. točke sklepa o uvedbi postopka ni smotno in je predmetni postopek v tem delu ustavila, kot to izhaja iz prve točke izreka tega sklepa.
32. Agencija poudarja, da odločitev o ustavitvi postopka ni meritorna odločitev v zadevi, kar pomeni, da Agencija z izdajo takega sklepa ne ugotovi, da podjetje z določenim ravnanjem, ki je predmet postopka, ni kršilo določb ZPOmK-1, temveč je Agencija zgolj ugotovila, da

²⁸ Dokument št. 306-35/2009-20.

postopek ne bi bil smotrn. Agencija bo kljub temu v skladu z zakonskimi pooblastili še naprej spremljala in analizirala razmere na trgu kolektivnega upravljanja in uveljavljanja glasbenih avtorskih pravic, in bo v primeru, če bo izkazana verjetnost kršitve določil ZPOMK-1 po uradni dolžnosti uvedla postopek in ukrepala v skladu s pooblastili.

V. OBJAVA IZREKA SKLEPA

33. Na podlagi petega odstavka 22. člena ZPOMK-1 se Izrek sklepa, s katerim se postopek konča, objavi na spletni strani Agencije.

VI. ODLOČITEV O STROŠKIH POSTOPKA

34. V skladu s tretjim odstavkom 118. člena Zakona o splošnem upravnem postopku²⁹ mora organ odločiti o stroških postopka. Glede na to, da posebni stroški v postopku niso nastali, je organ odločil, kot izhaja iz tretje točke izreka tega sklepa.

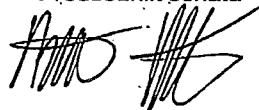
POUK O PRAVNEM SREDSTVU:

Zoper ta sklep je mogoče vložiti tožbo pri Vrhovnem sodišču Republike Slovenije, Tavčarjeva 9, 1000 Ljubljana, v roku trideset (30) dni od dneva vročitve sklepa. Tožba se v dveh izvodih vloži pri sodišču, ali pa se pošlje po pošti. Šteje se, da je bila tožba vložena pri sodišču tisti dan, ko je bila priporočeno oddana na pošto.

Postopek vodil:
Matija Knapič

Andrej Matvoz
Predsednik senata

Vročiti (osebno po ZUP):

- Društvo Združenje skladateljev, avtorjev in založnikov za zaščito avtorskih pravic Slovenije, Špruha 19, 1236 Trzin.

Vložiti:

- zbirka dokumentarnega gradiva, tu.

²⁹ Uradni list RS, št. 24/06-UPB2, 105/06-ZUS-1, 126/07, 65/08, 47/09 Odl.US: U-I-54/06-32 (48/09 popr.), 8/10 in 82/13.